

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) เป็นการวิจัยปฏิบัติการที่มีการนำการวิจัยลงสู่การปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้น ซึ่งมีกระบวนการปฏิบัติงานตามแผนหรือแนวทางที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ แล้วนำแนวทางนั้นสู่การปฏิบัติ เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น โดยได้กำหนดการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ 7 ขั้นตอน ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบ ระยะที่ 2 การร่างและพัฒนาารูปแบบ และระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ ซึ่งจะได้นำกล่าวถึงตามลำดับต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาารูปแบบ มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย การศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องภาวะผู้นำ ทฤษฎีภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการ จาก Best Practice ในโรงเรียนที่มีผลงานด้านวิชาการดีเด่น และ โรงเรียนที่มีผลการประเมินภายนอก ในระดับดีมาก จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และ โรงเรียนบ้านแปรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการและประธาน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviewed) หลังจากนั้นนำประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาสร้างแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 ปรับปรุงและทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out) แล้วนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 372 คน เพื่อศึกษาบริบทพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและความจำเป็นในการพัฒนา โดยวิเคราะห์จากแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบ และให้ความเห็นสรุปเป็นประเด็นที่จะนำมาพัฒนา

ระยะที่ 2 การร่างและพัฒนารูปแบบ มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 4 ทำการร่างรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการศึกษาในระยะที่ 1 ที่มีผลการประเมินต่ำสุด จำเป็นต้องได้รับการพัฒนามาเป็นกรอบแนวทางในการร่างรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของรูปแบบตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้หลักการของเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) และขอรับข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำคู่มือการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ขั้นตอนที่ 5 ทำการยืนยันรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และคู่มือการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 6 นำรูปแบบที่ได้ ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ขั้นตอนที่ 7 ประเมินความพึงพอใจและสรุปผลการใช้รูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่ได้จากการทดลองใช้ แล้วนำมาเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย

การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องภาวะผู้นำ ทฤษฎีภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ และสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย

การศึกษา Best Practice จากโรงเรียนที่มีผลงานด้านวิชาการดีเด่น หรือโรงเรียนที่มีผลการประเมินภายนอก ในระดับดีมาก จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และโรงเรียนบ้านแปรง อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยศึกษาบริบทของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ตลอดจนผลงานที่เป็นเลิศของทั้ง 2 โรงเรียน ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviewed) ซึ่งระบุประเด็นเนื้อหาในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 4 องค์ประกอบ คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 2) การบริหารการเปลี่ยนแปลง 3) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 4) การพัฒนาครูและนักเรียน

2. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานโรงเรียนดีเด่น (Best Practice) การนิเทศกำกับติดตามประเมินการดำเนินงาน

3. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

หลังจากนั้นนำประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาสร้างแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เพื่อศึกษาบริบทพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและความจำเป็นในการพัฒนา โดยวิเคราะห์จากแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบและให้ความเห็นสรุปเป็นประเด็นที่จะนำมาพัฒนาซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 3

1.1 ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนของการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ทุกเขต) จำนวน 3,620 โรงเรียนๆ ละ 3 คน รวม 10,860 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนของการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์) ที่ได้จากกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan จำนวน 372 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้

1.2.1 ชั้นแรกใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยสุ่มจังหวัดละ 1 เขตพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ได้จำนวน 4 เขตพื้นที่ ได้แก่

- 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
- 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
- 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
- 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

1.2.2 ชั้นที่สองจำแนกโรงเรียนโดยใช้ขนาดของโรงเรียนแบ่งโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสามารถแบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งแบ่งโดยยึดจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์นั้น คือ

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน ไม่เกิน 120 คน
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121 – 300 คน
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป

1.2.3 ชั้นที่สามสุ่มโรงเรียนแต่ละขนาดโดยสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน โดยเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ได้โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด รวม 124 โรงเรียนๆ ละ 3 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 372 คน แสดงดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาหัวหน้างานวิชาการและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจําแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของแต่ละจังหวัดที่สุ่มได้ตามสัดส่วน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	จำนวน โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	หัวหน้างาน วิชาการ	ประธาน กรรมการ สถานศึกษาฯ
นครราชสีมา เขต 7	227	30	30	30
ชัยภูมิ เขต 2	266	36	36	36
บุรีรัมย์ เขต 4	194	26	26	26
สุรินทร์ เขต 3	235	32	32	32
รวม		124	124	124
			372	

ต่อจากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ตามสัดส่วน เพื่อหาโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายในการดำเนินงานวิจัยดัง ตาราง 3.2

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาหัวหน้างานวิชาการและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จําแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและขนาดโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
	ขนาด โรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหาร	หัวหน้างาน วิชาการ	ประธาน กรรมการ สถานศึกษาฯ
นครราชสีมา เขต 7	เล็ก	94	12	12	12
	กลาง	90	12	12	12
	ใหญ่	43	6	6	6

ตาราง 3.2 (ต่อ)

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
	ขนาด โรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหาร	หัวหน้างาน วิชาการ	ประธาน กรรมการ สถานศึกษา
ชัยภูมิ เขต 2	เล็ก	160	22	22	22
	กลาง	87	12	12	12
	ใหญ่	19	2	2	2
บุรีรัมย์ เขต 4	เล็ก	117	16	16	16
	กลาง	63	8	8	8
	ใหญ่	14	2	2	2
สุรินทร์ เขต 3	เล็ก	113	15	15	15
	กลาง	86	12	12	12
	ใหญ่	36	5	5	5
รวม			124	124	124
			372		

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูล ในระยะที่ 1 ชั้นตอนที่ 3

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลเป็นแบบสอบถามพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดสำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องภาวะผู้นำ ทฤษฎีภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ รูปแบบ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.2 สร้างข้อคำถามของแต่ละตัวแปรตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและ สอดคล้องกับนิยามศัพท์

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมของการใช้ภาษาและ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

2.2.4 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนำ แบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขความจำเป็นแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ และประธานกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้วิเคราะห์หาค่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 96) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .806

2.3 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน โรงเรียนละ 3 คน รวม 372 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพ ดังนี้

2.3.1 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยวิธีสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละด้าน (Item total Correlation Coefficient) อยู่ในระหว่าง .40 - .95 (บุญชม ศรีสะอาด, 2543)

2.3.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94 (บุญชม ศรีสะอาด, 2543)

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ไปยังสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ในการพิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบด้านที่มีปัญหาและความจำเป็น นำไปสร้างหลักสูตรเพื่อพัฒนาในขั้นต่อไป

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นความเรียง

2.6 การกำหนดค่าคะแนนและเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย

การกำหนดค่าคะแนนในการตอบแบบสอบถาม ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

2.7 การแปลผลคะแนนสำหรับการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานเพื่อศึกษาหาพฤติกรรม และรูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง พฤติกรรม และรูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
ช่วงค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง พฤติกรรม และรูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
ช่วงค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง พฤติกรรม และรูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
ช่วงค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง พฤติกรรม และรูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ช่วงค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง พฤติกรรม และรูปแบบ

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ทำการวิเคราะห์เพื่อศึกษาร่างรูปแบบ

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การร่างและพัฒนารูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 การร่างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ได้จากการศึกษาดูงาน โรงเรียนดีเด่นทั้ง 2 โรงเรียน รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่ได้ดำเนินการศึกษาใน ระยะที่ 1 ในด้านที่มีผลการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาเป็นกรอบแนวทางในการร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีวิธีและกระบวนการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดกรอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และคู่มือการใช้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

1.2 การจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ รวมทั้งข้อมูลจากแบบสอบถามมาสรุปผลและกำหนดเป็นร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยร่างรูปแบบมี จำนวน 6 ด้าน 68 ข้อย่อย

1.3 กำหนดองค์ประกอบ รายละเอียดของรูปแบบ การจัดกิจกรรมการพัฒนาพร้อมจัดทำคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และคู่มือการใช้ จำนวนอย่างละ 1 เล่ม ซึ่งรายละเอียดองค์ประกอบของรูปแบบ มีดังนี้

1.3.1 หลักการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีหลักการดำเนินการ ดังนี้

1.3.1.1 กระบวนการฝึกอบรมเข้ม ใช้กระบวนการให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วม โครงการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมและลงมือปฏิบัติจริง มีการกำกับตนเองในการเรียนรู้

1.3.1.2 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยจัดกระบวนการให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วม โครงการ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอภิปรายร่วมกัน

1.3.1.3 การฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิควิธีที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีการใช้คู่มือการพัฒนา เทปวิดีโอ วีดิทัศน์ ฯลฯ

1.3.1.4 การสร้างความตระหนัก

1.3.1.5 การเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ

1.3.1.6 การใช้สถานการณ์จริงในบริบทของ โรงเรียนที่แตกต่างกัน เพื่อการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

1.3.1.7 การประเมินผล ทำการประเมินผลใน 3 ระยะ คือ ระยะก่อนปฏิบัติการ ระหว่างการปฏิบัติการ และระยะติดตามผลหลังการพัฒนา

1.3.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และคู่มือการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.3.2.1 เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

1.3.2.2 เพื่อสร้างความตระหนัก และเจตคติในการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

1.3.2.3 เพื่อพัฒนาพฤติกรรมและทักษะภาวะผู้นำทางวิชาการด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

1.3.3 เนื้อหาของรูปแบบ

เนื้อหาของรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และคู่มือการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย

1.3.3.1 ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในสถานศึกษามีข้อย่อยจำนวน 12 ข้อ

1.3.3.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา มีข้อย่อย จำนวน 10 ข้อ

1.3.3.3 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน มีข้อย่อย จำนวน 11 ข้อ

1.3.3.4 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีข้อย่อย จำนวน 10 ข้อ

1.3.3.5 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีข้อย่อย จำนวน 11 ข้อ

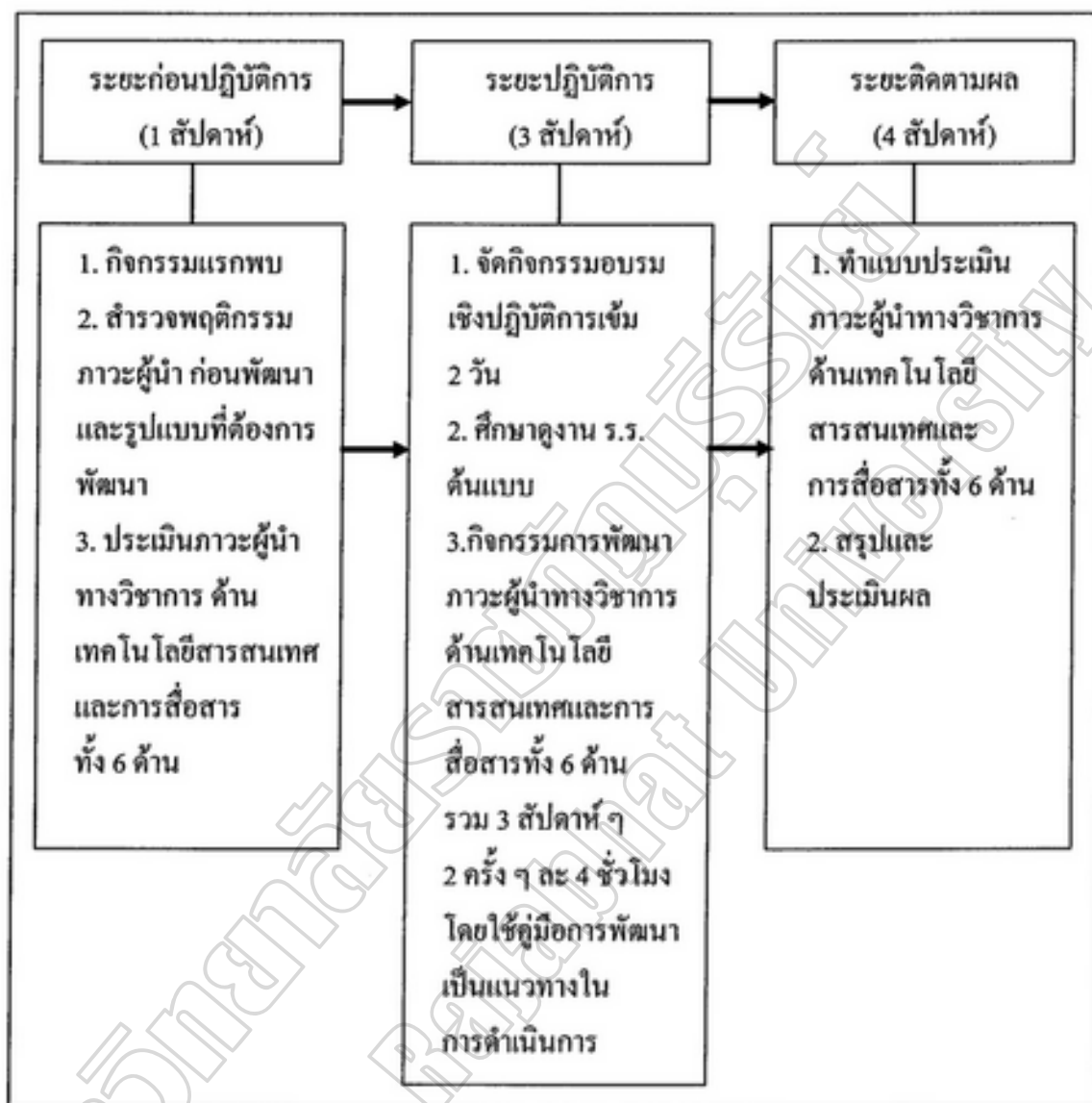
1.3.3.6 ด้านการจัดการทรัพยากรการเรียนรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ มีข้อย่อย จำนวน 12 ข้อ

1.3.4 กระบวนการของรูปแบบกระบวนการของรูปแบบการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มี 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะก่อนปฏิบัติการ

ระยะที่ 2 ระยะปฏิบัติการ

ระยะที่ 3 ระยะติดตามผล เป็นระยะติดตามผลการพัฒนากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หลังการทดลอง 4 สัปดาห์ โดยทัวแบบประเมินการพัฒนาใน สัปดาห์ที่ 2 หลังการทดลอง ดังภาพประกอบ 3.1

ภาพประกอบ 3.1 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

รายละเอียดของกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วยรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ระยะก่อนปฏิบัติการ ประกอบด้วย

1. กิจกรรมแรกพบ เป็นการแนะนำตัว เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยเป็นกัลยาณมิตร กล้าที่จะอภิปรายและเสนอความคิดเห็น ระหว่างผู้วิจัยกับผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทดลองรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2. สํารวจพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยทำแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ระยะปฏิบัติการ เป็นระยะที่ให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้รูปแบบ เข้ารับการอบรมปฏิบัติการและเข้าร่วมกิจกรรม ดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการอบรมปฏิบัติการภาวะผู้นำทางวิชาการ แบบเข้ม ใช้เวลา 2 วัน โดยมีลำดับขั้นตอนของกิจกรรมการฝึกอบรม ดังนี้

1.1 ขั้นให้ความรู้ เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การสร้างความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการพัฒนา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการบรรยาย อภิปราย ศึกษาเอกสาร

1.2 ขั้นนำเสนอตัวแบบ เป็นขั้นการนำเสนอตัวแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการศึกษา ดูงาน โรงเรียนต้นแบบ และอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านที่โดดเด่น เป็นต้นแบบในแต่ละมุมมอง

1.3 ขั้นการเสนอแนะและให้ข้อมูลป้อนกลับ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หลังจากอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านที่โดดเด่น เป็นต้นแบบในแต่ละมุมมอง

1.4 ขั้นสร้างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้พัฒนาตนเอง

ระยะที่ 2 ศึกษาปรับการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นรายสัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 4 ชั่วโมง เป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยแต่ละครั้งมีการจัดกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมครั้งที่ 5 วิเคราะห์พฤติกรรม นำเสนอความก้าวหน้าของตนเอง
หลังจากการปรับและพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำที่นำเสนอในครั้งที่ 4 นำเสนอพฤติกรรมภาวะผู้นำ
ทางวิชาการ ด้านเทคโนโลยีที่ต้องปรับและพัฒนา ร่วมกันอภิปรายรูปแบบกิจกรรมการพัฒนา คอบ
แบบประเมินพฤติกรรมการพัฒนา และนำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปใช้เป็น
แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของตนเอง

กิจกรรมครั้งที่ 6 วิเคราะห์พฤติกรรม นำเสนอความก้าวหน้าของตนเอง
หลังจากการปรับและพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำที่นำเสนอในครั้งที่ 5 นำเสนอพฤติกรรมภาวะผู้นำ
ทางวิชาการ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่ต้องปรับและพัฒนา
ร่วมกันอภิปรายรูปแบบกิจกรรมการพัฒนา คอบแบบประเมินพฤติกรรมการพัฒนา และนำเสนอ
แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการทรัพยากรการ
เรียนรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ไปใช้
เป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารของตนเอง

หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการและทำกิจกรรมครบทุกขั้นตอน ทั้ง ระยะเวลาที่ 1
และระยะเวลาที่ 2 แล้ว ไปศึกษาดูงานสถานศึกษาแบบอย่างในการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 1 วัน ในการไปศึกษาดูงาน
สถานศึกษา แบบอย่างประกอบด้วยการศึกษาบริบททั่วไป ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งในครั้งนี้นำไปศึกษาดูงานที่โรงเรียน
บ้านหนองหญ้าปล้อง อำเภอถ้ำปลาขามาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
หลังจากนั้นร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับประเด็นที่ได้ไปศึกษาดูงาน และสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จาก
การศึกษาดูงาน

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดำเนินการทั้งก่อนปฏิบัติการ หลังปฏิบัติการ
และระยะติดตามผล หลังปฏิบัติการ 4 สัปดาห์ โดยดำเนินการดังนี้ คือ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้า
ร่วมทดลองทำการประเมินตนเอง และตัวแทนครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ 1 คน และประธาน
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษานั้น ทำการประเมินผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนตนเองทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ในสถานศึกษา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการจัดการทรัพยากรการเรียนรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดกระบวนการทั้ง 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก่อนการปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมทดลองประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้ง 6 ด้าน ก่อนการพัฒนา

ระยะที่ 2 การประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหลังปฏิบัติการในสัปดาห์ที่ 3 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมทดลองประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้ง 6 ด้าน หลังได้รับการพัฒนา

ระยะที่ 3 ติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหลังปฏิบัติการผ่านไป 4 สัปดาห์ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมทดลองประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้ง 6 ด้าน หลังได้รับการพัฒนาโดยใช้รูปแบบกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น

1. การเปรียบเทียบผลการประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหลังปฏิบัติการ และก่อนปฏิบัติการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. การเปรียบเทียบผลการประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระยะติดตามผลหลังปฏิบัติการ

ซึ่งในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 คือ การร่างและสร้างรูปแบบนั้น ได้ทำการสังเคราะห์การดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 และทำการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้หลักการของเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นที่เหมาะสม

ของรูปแบบหลังจากนั้นได้นำข้อคิดเห็นและข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับรูปแบบนำไปสร้างรูปแบบ และได้จัดทำคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และคู่มือการใช้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำการยืนยันความเหมาะสม ความถูกต้องของ รูปแบบและเนื้อหาของคู่มือดำเนินการพัฒนาอีกครั้งหนึ่ง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน หลังจากนั้น ทำการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้ การเลือกผู้เชี่ยวชาญนั้นเลือกแบบเจาะจง โดยมี เกณฑ์การเลือกดังนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญจากอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอน ทางการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน อาจารย์ใน สถาบันอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนทางการบริหารและด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่น้อยกว่า รองศาสตราจารย์ จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหาร ไม่น้อยกว่า 10 ปี วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะระดับเชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน รายชื่อ ผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก

วิธีดำเนินการวิจัย ระยะที่ 3 การทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 6 การทดลองใช้ หลังจากที่ได้ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และได้สร้างคู่มือการพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินการพัฒนาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ได้นำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 15 คน การดำเนินการการทดลองและขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูล มี 3 ระยะ ประกอบด้วย

1. ระยะก่อนปฏิบัติการ

เป็นระยะเก็บข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ทั้ง 15 คน โดยให้ทำแบบประเมินพฤติกรรม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทั้ง 6 ด้าน

2. ระเบียบปฏิบัติการ

ดำเนินการ โดย ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ
ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามรูปแบบที่ผู้วิจัย
พัฒนาขึ้น ได้ดำเนินการดังนี้

ระยะที่ 1 เข้าร่วมกิจกรรมการอบรมปฏิบัติการต่อเนื่อง ใช้เวลา 2 วัน ๆ ละ
8 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.30 น.

ระยะที่ 2 เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารซึ่งจัดรายสัปดาห์ รวม 3 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 4 ชั่วโมง เป็นเวลา 24
ชั่วโมง

การเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะปฏิบัติการ โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้ารับ
การพัฒนาได้ทำการประเมินตนเองใน สัปดาห์ที่ 3 ของระยะปฏิบัติการและให้ครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้า
งานวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนได้ทำการประเมิน
ผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้ารับการพัฒนาทำแบบฝึกหัดในคู่มือทั้ง 6 ชุด
ที่เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสาร ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร ทั้ง 6 ชุด หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมอบรมปฏิบัติการต่อเนื่อง
สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 4 ชั่วโมง เป็นเวลา 3 สัปดาห์

3. ระยะติดตามผลเป็นระยะติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมทดลอง หลังปฏิบัติการ
4 สัปดาห์ และทำการประเมิน ใน 6 ด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมทดลอง ทำการประเมิน
ตนเอง ครูผู้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียน
ทำการประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้ คือ

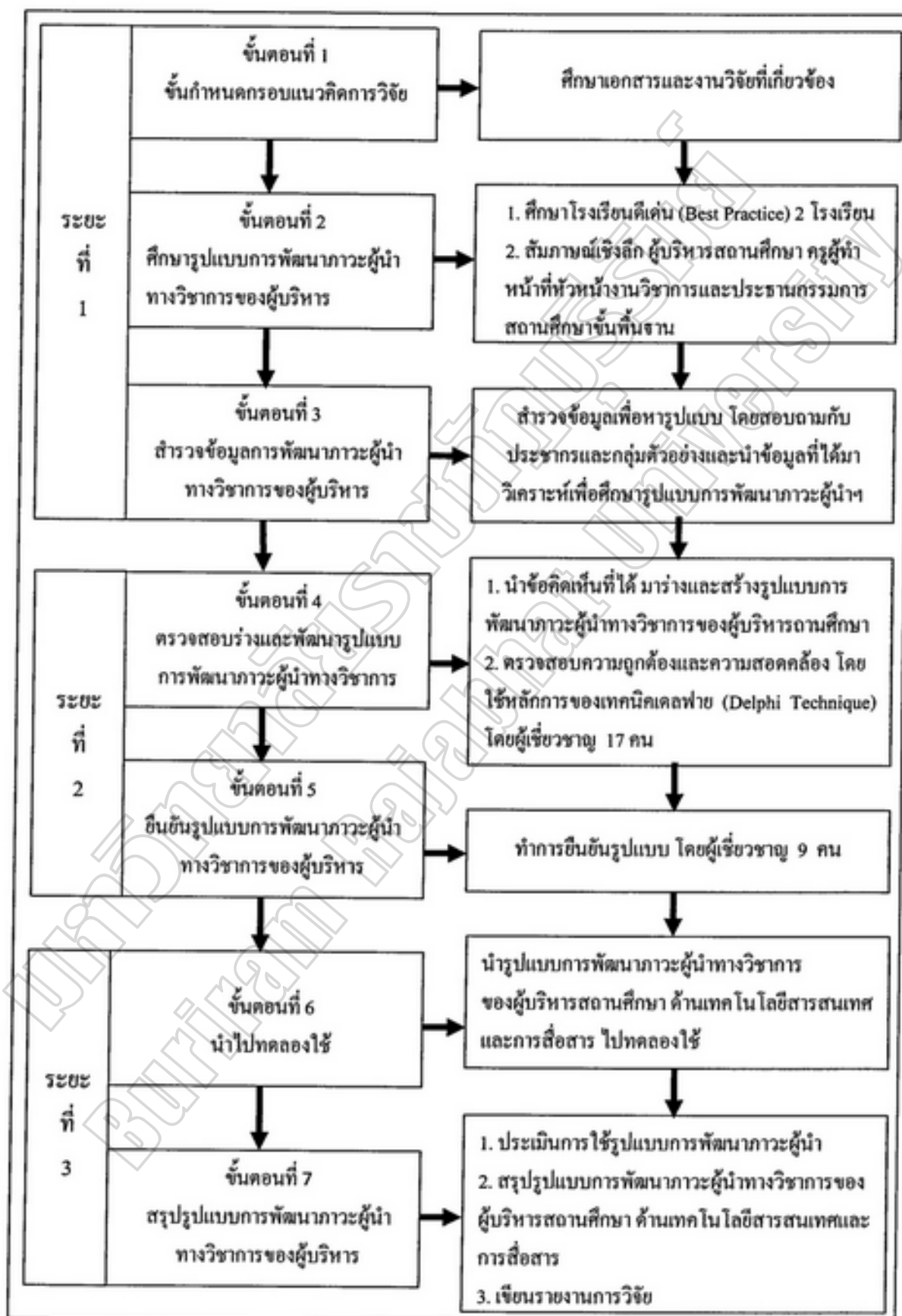
1. วิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ใน 6 ด้าน โดยใช้ค่า Sign test ตามรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หลังการเข้าร่วมปฏิบัติการและก่อนปฏิบัติการ

2. วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในระยะติดตามผล หลังการเข้าร่วมปฏิบัติการทดลองใช้ 4 สัปดาห์และระยะหลังปฏิบัติการ โดยใช้ค่า Sign test เพื่อประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ขั้นตอนที่ 7 สรุปรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารฉบับสมบูรณ์พร้อมที่จะเผยแพร่

โดยผู้วิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ มาสรุปรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เขียนรายงานการวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารฉบับสมบูรณ์พร้อมที่จะเผยแพร่ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ต่อไป

การดำเนินการวิจัยทั้ง 3 ระยะ ในขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 7 แสดงได้ดังภาพประกอบ 3.2

ภาพประกอบ 3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย